rahvusvägede mõtet enamlaste vastu ja toimis K. Pätsi (vt.) j. t. kõrval suure algatusvõimega Eesti sõdurite kodumaale koondamisel ja Eesti rahvuslikkude sõjaväe-ühikute loomisel. R. juhtival osavõtul kutsuti 1917. a. kevadsuvel ellu Eesti enamlusest teravasti eralduv Eesti sotsiaaldemokraatlik ühendus, mis enda I kongressil sama a. okt. võttis endale nimeks Eesti Sots.-dem. Tööliste Partei. R. on olnud kestvalt tegev selle partei keskkomitee liikmena ja eriti suurt osa etendanud teoreetikuna partei põhimõtete fikseerimisel. Ka oli ta aug. 1917 ilmuma hakanud parteihäälekandja »Sotsiaaldemokraadi« esimeseks peatoimetajaks a. 1917 ja jaan.—apr. 1919. Novembrist 1918 kuni jaan. 1919 toimis ta K. Pätsi Ajutises Valitsuses töö- ja hoolekandeministrina, olles ühtlasi peaministri asetäitjaks ja täites Venes vangis viibiva haridusministri K. Lutsu (vt.) kohuseid. Selt kohalt pidi ta lahkuma ühe Soome vabadusvõitlust puudutava avalduse pärast. Kui Asutavas Kogus sotsiaaldemokraadid tõusid suurimaks erakonnaks, valiti R. Asut. Kogu kokkuastumisel 23. IV 1919 selle esimeheks, missugusel kohal ta võitis oma tasakaaluka rahulikkuse ja objektiivsusega üldise tunnustuse. R. juhatusel töötav Asutav Kogu, olles koos apr. 1919 kuni dets. 1920, pöördus 19. V 1919 kõigi haritud rahvaste poole seletusega Eesti riiklikust iseseisvusest ja rippumatusest ja võttis vastu rea põhjapaneva iseloomuga seadusi (maaseaduse, Eesti vabariigi põhiseaduse, avalikkude algkoolide seaduse j. m.), mis rajasid Eesti riiklusele kindlad õiguslikud alused. Eesti sots.-dem. tööliste partei esindajana on R. olnud I ja II ja Eesti sotsialistliku tööliste partei esindajana III Riigikogu liikmeks, võttes osa peamiselt üld-, välis- ja rahanduskomisjoni tegevusest. Ka asus ta II Riigikogu esimehe kohal juunist 1925 kuni selle a. lõpuni. Samuti on R. 1923—25 toiminud Eesti delegatsiooni juhatajana Eesti-Läti piirikomisjonis ja käinud 1925. a. Eesti delegatsiooni juhatajana Genfis Rahvasteliidu täiskogu koosolekuil. 1927. a. peale on R. Eesti sotsialistliku tööliste partei häälekandja »Rahva Sõna« üheks peatoimetajaks. Viimaseil aa. on ta teotsenud ka vandeadvokaadina ja m. s. tähelepanu äratanud kaitsjana mõnes politilises protsessis (vt. A. Birk, *suppl.*). Peale rohkearvuliste artiklite ajakirjanduses on ta avaldanud A. Reial'i varjunime all brošüüri »Eesti iseseisvate sotsialistide sõnad ja teod« (Tallinna, 1920). *T.*

REICHENBACH, H., vt. **RIIKOJA.**

REICHENBACH, M., vt. **SILLAOTS.**

REICHMANN, Jaak, kohtutegelane, sünd. 16. V 1874 Viljandimaal Tarvastu v. Puide talu omaniku pojana, õppis alates a. 1896 õigusteadust Peterburi ülikoolis, mille lõpetas a. 1901, teotses Tartus mõnd aega eraadvokaadina ja viibis a. 1904—06 Berliinis, Pariisis ja Šveitsis. Kodumaale tagasi pöördunud, toimis R. Tallinnas a. 1907—11 vandeadvokaadi abina ja 1911. a. alates vandeadvokaadina, võttis vene tagavaraohvitserina osa ilmasõjast ja jõudis saksa okupatsiooni alguseks tagasi Eestisse. Okupatsiooni lõpul nov. 1918 määrati R. Tallinna ringkonnakohtu esimeheks, oli jaanuarist 1921 kuni 1922. a. alguseni kohtuministriks K. Pätsi ja Joh. Kuke (vt. neid) kabinetis ja on 1923. a. märtsist toiminud kohtupalati vanema esimehena Tallinnas. A. 1923 oli ta põllumeestekogude nimekirja järgi lühikest aega II Riigikogu liikmeks. Oma ametitegevuse kõrval on R. teotsenud ka ajakirjanduses, avaldades artikleid «Olevikus«, K. Pätsi »Teatajas« ja viimastel aa. »Päevalehes« kohtu j. m. küsimusis.

Isikl. j. m. saadud andmed. *T.*

REIMAN, Liina, näitlejanna, sünd. 2. XI 1891 Valgas raudteeteenija M. Põlde tütrena, õppis Schultz'i 6-kl. tütarlaste kõrgemas algkoolis, mille lõpetas a. 1908, astus a. 1910 »Vanemuise« teatrisse Tartus K. Menning'i (vt.) juurde näitekunsti õppima ja debüteeris samal a. lustmängus »Lähme lahku« Josefine osas; kutsuti a. 1912 näitlejaks »Endla« teatrisse Pärnu, kus a. 1913 astus abiellu näitleja August R.-iga, kellest lahutus a. 1915; siirdus a. 1915 Tallinna »Estoonia« lavale, toimis siis aa. 1918—25 näitlejana Tallinna Draamateatris ja on a.-st 1925 teotsenud Tartus »Vanemuise« laval. M. s. esines ta silmapaistva menuga veebr. 1928 Helsingi Kansallisteaatteris külalisena L. Grillparzer'i »Sapphos« nimiosas. — Saanud hoogu näitlemiseks juba lapsena kodus, on R. aja jooksul tõusnud üheks silmapaistvamaks eesti naisnäitlejaks E. Villmer'i (vt.) kõrval. Eriti tähtis on R.-i näitlejaarengus olnud tema teotsemine Draamateatris P. Sepa juhatusel. R.-i peamiseks alaks on naiskangelaste osad klassilisis näidendeis. Omades jõurikast ja sonoorset häält, viimistletud lavatehnikat ja sügavat intuitsiooni osadesse süvenemiseks, on R. loonud eesti laval mitu silmapaistvat kuju, milledest mainitagu Tiina osa Kitzberg'i »Libahundis«, Noora Ibsen'i samanimelises näidendis, Varvara Vassiljevna Surgučev'i »Sügise viiulites«, Solveig Ibsen'i »Peer Gyntis«; hiilgeosadeks osutuvad R.-il siiski nimiosad Shakespeare' »Lady Macbethis«, Schiller'i »Orleani neitsis« ja »Maria Stuartis«, Shaw' »Püha Johannas« ja Jokaste Sophokles'e »Kuningas Oedipuses«.

Isikl. j. m. saadud andmed. *H. V.*

REIMANN, Rudolf, luuletaja ja õpetaja,

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 413